

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE ÇEVRE AJANSI

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Türkiye Çevre Ajansı Dolu Boş Kadro Dağılımı	4
Tablo 2: 2022 yılı Bütçe Ödenekleri, Tahmini Bütçe Giderleri ile Gerçekleşme Oranları	5
Tablo 3: 2022 yılı Bütçe Ödenekleri, Tahmini Bütçe Gelirleri ile Gerçekleşme Oranları	5

KISALTMALAR

Ajans: Türkiye Çevre Ajansı

TÜÇA: Türkiye Çevre Ajansı

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Çevre Ajansı (TÜÇA), Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile ilgili, tüzel kişiliği haiz, kendi kanununda belirlenen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu idaresidir.

TÜÇA, 24.12.2020 tarihli ve 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuştur. İlgili Kanun'da kuruluş, faaliyet alanı, organlar ve personel hakkında düzenlemelere yer verilmiştir. Kanunun uygulanmasıyla ilgili usul ve esasların, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenleneceği belirtilmiştir.

TÜÇA, çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak, döngüsel ekonomi ve sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda kaynak verimliliğini artırmak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmakla görevlidir.

7261 sayılı Kanun'a göre Ajansın faaliyetleri aşağıda sıralanmıştır:

- Depozito yönetim sistemini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; ilgili tarafların depozito yönetim sistemine dâhil olmasını sağlamak ve bunların yükümlülüklerini belirlemek ile Bakanlıkça belirlenen depozito bedeli, ücret ve teminatları almak ve iade etmek.
- Bakanlıkça depozito uygulamasına zorunlu olarak tabi tutulan ürünlere yönelik depozito yönetim sistemi altyapısının oluşturulmasına, uygulanmasına, izlenmesine yönelik izin ve onay işlemleri dâhil gerekli idari düzenlemeleri ve tedbirleri uygulamak ve gerekli kontrolleri yapmak.
- Çevrenin iyileştirilmesine yönelik olarak faaliyetlerde bulunmak.
- Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve uygulanmasına katkı sağlamak.
- Geri kazanılabilir ürünlerin kullanımları sonrası ülke ekonomisine kazandırılmasına ve geri kazanılabilir atıkların yönetimine ilişkin faaliyetlere katkı sağlamak.
- Kamuoyunda duyarlılık ve farkındalık oluşturmak amacıyla; görsel, işitsel ve yazılı yayınlar hazırlamak, yayımlamak, basın ve yayın organları ile iş birliği yapmak, kampanya,

yarışma ve tanıtım gibi faaliyetlerde bulunmak.

- Eğitim ve sertifika programları düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak, dokümantasyon, araştırma ve uygulama merkezleri ile laboratuvar ve müze kurmak.

- Yurt içinde veya yurt dışında yerel yönetimler, ulusal veya uluslararası kurum veya kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gerçek veya tüzel kişilerle iş birliği yapmak, ortak projeler geliştirmek ve faaliyetlerde bulunmak; uygun görülmesi hâlinde belediyelere, il özel idarelerine, eğitim kurumlarına ve diğer kurum ve kuruluşlara mali ve teknik destek sağlamak.

- Bakanlık tarafından Ajansa kullanma izni verilen veya kiralanın, Kıyı Kanunu kapsamındaki devletin hüküm ve tasarrufu altında yer alan alanlarda; mapa ve şamandıra sistemleri kurmak, işletmek, deniz araçlarına atık alım hizmetlerini vermek ve bu hizmetlerin verilmesini sağlamak.

Kurumun faaliyetlerini yönlendiren birincil ve ikincil mevzuat şu düzenlemelerden oluşmaktadır:

- 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu
- 24.12.2020 tarihli ve 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 15.04.2021 tarihli ve 31455 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Çevre Ajansının Teşkilatı ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- 23.04.2021 tarihli ve 31463 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Çevre Ajansı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
- 08.06.2022 tarihli ve 31860 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Çevre Ajansı Tarafından Yapılacak Mali ve Teknik Destekler ile İş Birliğine İlişkin Yönetmelik
- 29.4.2021 tarihli ve 3934 Cumhurbaşkanı Kararı ile, 30.04.2021 tarihli ve 31470 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Çevre Ajansı Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (J) Bendi Kapsamında Depozito Yönetim Sisteminin Kurulması ve İşletilmesi Faaliyetlerine İlişkin Olarak Yapılacak Mal ve Hizmet

---

Alımlarına Dair Usul ve Esaslar

• 10.04.2020 tarihli ve 2393 sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevli Yönetim, Denetim ve Tasfiye Kurulu Üyelerinin Taban ve Tavan Ücretlerin Tespitine Yönelik Cumhurbaşkanı Kararı

• 26.06.2021 tarihli ve 31523 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

• 19.07.2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği

• 09.10.2021 tarihli ve 31623 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

• Zorunlu Depozito Yönetim Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TÜÇA'nın organlarını Yönetim Kurulu, Başkanlık ve Danışma Kurulu oluşturmaktadır. Ajansın karar organı olan ve yedi üyeden oluşan Yönetim Kurulu tarafından Başkan ve başkan yardımcıları atanmaktadır. Başkanlık, Ajansın yürütme organı olup Ajansı temsil yetkisini haizdir. Başkanlık başkan, iki başkan yardımcısı, Yurt İçi Temsilciliği, Özel Kalem Müdürlüğü ve hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Danışma Kurulu, Yönetim Kuruluna danışmanlık etmek ve tavsiyede bulunmak üzere Ajansın faaliyet alanlarında temayüz etmiş kişiler ile yükseköğretim kurumu, özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşları çalışanları arasından olmak üzere on bir üyeden oluşan ve üyeleri Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilen kuruldur.

Başkan Yardımcılarına bağlı bulunan direktörlükler aşağıda sıralanmıştır;

1. Depozito Yönetim Sistemi Direktörlüğü
2. Sıfır Atık Yönetimi Direktörlüğü
3. Geri Kazanım ve Üretici Sorumluluğu Direktörlüğü
4. Çevre Koruma Direktörlüğü
5. Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü
6. Yönetim Hizmetleri ve Finans Direktörlüğü
7. Hukuki Danışmanlık ve Takip Direktörlüğü
8. İletişim Direktörlüğü

7261 sayılı Kuruluş Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, TÜÇA tarafından 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personel istihdam edileceği ifade edilmiştir. İstihdam edilen personeli unvan bazında dağıtmaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

Kurumun toplam kadro sayısı 200 olup bunun dolu kadro sayısı 68, boş kadro sayısı ise 132'dir. 1 Başkan, 6 Direktör, 26 Mühendis, 3 Avukat, 26 İdari Uzman, 3 İdari Personel ve 3 Destek Personeli görev yapmaktadır. Ajansta başkan yardımcıları ve iki direktör başkanı ve teknik uzman kadroları boş bulunmaktadır.

Kurumda görev yapan personel sayıları Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1: Türkiye Çevre Ajansı Dolu Boş Kadro Dağılımı

	Kadro Sayısı	Mevcut Kadro	Boş Kadro Sayısı
Başkan	1	1	-
Başkan Yardımcısı	2	-	2
Direktör	8	6	2
Mühendis	80	26	54
Avukat	7	3	4
İdari Uzman	42	26	16
Teknik Uzman	10	-	10
İdari Personel	30	3	27
Destek Personeli	20	3	17
TOPLAM	200	68	132

1.3. Mali Yapı

TÜÇA'nın bütçesinin hazırlanması, uygulanması, harcamaların yapılması ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar, 24.12.2020 tarihli ve 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 8'inci maddesinin dördüncü fıkrasına dayanılarak 23.04.2021 tarihli ve 31463 sayılı Türkiye Çevre Ajansı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Ajansın bütçesi, kurumun yıllık program ve faaliyetleri dikkate alınarak Başkanlık tarafından bir yıllık olarak hazırlanır ve her yıl Ağustos ayı sonuna kadar Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu tarafından incelendikten sonra uygun bulunan bütçe Bakan onayı ile yürürlüğe girer.

Ajans faaliyetlerinin finansmanında kullanılmak kaydıyla Ajans gelirleri ile giderlerinin yönetimi konusunda Yönetim Kurulu yetkilidir. Yönetim Kurulu, bu yetkileri kapsamında

yazılı olmak ve sınırlarını açıkça belirlemek kaydıyla Başkana yetki devri yapabilir.

Ajansın gelirleri; genel bütçeden aktarılan tutarlardan, her türlü bağış ve yardımlardan, ajansın faaliyetlerinden elde edilen gelirlerden ve sair gelirlerden oluşmaktadır. Ayrıca Ajans; yapılan bağış ve yardımlar sebebiyle veraset ve intikal vergisinden, faaliyetleri dolayısıyla yaptığı işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, kiraya verilmemek şartıyla sahip olduğu taşınmazları dolayısıyla emlak vergisinden, tapu ve kadastro işlemleri bakımından, döner sermaye hizmet bedelinden, her türlü dava ve icra işleminde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muafır.

Ajansın bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme oranları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 yılı Bütçe Ödenekleri, Tahmini Bütçe Giderleri ile Gerçekleşme Oranları

Bütçe Tertibi Adı	Bütçe Giderin Ekonomik Kodu	2021 Yılı (TL)	2022 Yılı Tahmini (TL)	2022 Yılı (Gerçekleşen)	Gerçekleşme (%)
Personel Giderleri	01	1.093.849,56	100.000.000,00	12.394.726,47	12,39
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	02	142.098,45	30.000.000,00	4.108.153,02	13,69
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	03	771.944,14	640.000.000,00	135.143.032,34	21,12
Sermaye Giderleri	06		70.000.000,00	0	0
Proje ve Faaliyet Destekleme Giderleri	07		300.000.000,00	43.523.842,59	14,51
Yedek Ödenek	09		65.000.000,00	0	0
Toplam		2.007.892,15	1.205.000.000,00	195.169.754,42	16,20

Tablo 3: 2022 yılı Bütçe Ödenekleri, Tahmini Bütçe Gelirleri ile Gerçekleşme Oranları

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	2021 Yılı (TL)	2022 Yılı Tahmini (TL)	2022 Yılı (Gerçekleşen)	Gerçekleşme (%)
Genel Bütçeden Ayrılan Paylar	801.386.000,00	805.000.000,00	357.655.000,00	44,43
Ajansın Kanun ve İlgili mevzuat Kapsamında Yürüttüğü Faaliyetlerden Elde Edilen	2.207,56	0	46.908,89	

Gelirler				
Faiz Gelirleri	11.845.074,47	100.000.000,00	117.152.692,41	117,15
Yurt İçi Bağış ve Yardımlardan Elde Edilen Gelirler		0	23.990.520,00	
Toplam	813.233.282,03	905.000.000,00	498.845.121,30	55,13

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Ajansın muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller 24.12.2020 tarihli ve 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasına dayanılarak 23.04.2021 tarihli ve 31463 sayılı Türkiye Çevre Ajansı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Ajansın muhasebe işlemleri ile hesap planı Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği uyarınca belirlenen tek düzen hesap planına ilişkin usul ve esaslara göre yürütülmektedir.

Muhasebe belgelerini düzenleyen personel ile bunları amir sıfatıyla tetkik ve imza eden yetkililer, işlemleri denetleyen görevliler, bir belgenin geçerli olabilmesi için o belgenin kapsamına dikkat etmekle yükümlü olup bu işlerle görevlendirilmiş personel, işlemlerin yürürlükte bulunan mevzuata göre yapılmamasından ya da gecikmesinden dolayı, ilgi derecelerine göre müteselsilen sorumludurlar.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda denetime sunulanlar ve Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

---

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri

de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TÜÇA 5018 sayılı Kanun'a tabi olmadığından bu Kanun'un öngördüğü iç kontrol ve ön mali kontrol sistemi ile iç denetim birimi kurulmamıştır.

Ancak, idarede iç kontrol sisteminin kurulması;

Faaliyetlerde etkinlik ve verimliliğin artmasını,

Güvenilir bilginin zamanında elde edilmesini ve iletilmesini,

İdarenin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini, her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

Küçük hataların büyük problemlere dönüşmeden önce fark edilmesini,

Varlıkların, kötüye kullanılması, israf edilmesi ve kaybolmasının önlenmesi konusunda güvence,

Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini sağlar.

İç kontrol, İdaredeki yönetici ve personelin yaptıkları işin kontrolünü ellerinde buldurmaları için kullanılan bir yöntemdir. İç kontrol, hesap verme mekanizmasını güçlendiren ve makul güvence sağlamak üzere tasarlanmış bir süreçtir.

Sonuç olarak, birçok kamu kurumu tarafından oluşturulan iç kontrol sistemi ve iç denetim biriminin idarelere sağladığı faydalar açıktır. TÜÇA'nın her ne kadar böyle bir yükümlülüğü olmasa dahi iç kontrol sisteminin kurulmasının İdareye faydalı olacağı açıktır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Çevre Ajansı 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdii kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>